

SLOVENSKA MLADINA V ARGENTINI

Ob lepo uspešnih mladinskih dnevih, športnih turnirjev, pevsko glasbenem večerju, odrskih nastopih, se lahko malo ozremo nazaj v času na našo mladino, ki že nad 50 let skupaj s starejšimi sestavlja delovno slovensko skupnost v Argentini.

Prva leta, ko smo prišli iz taborišč in Evrope, ni bilo nobenih težav. Mladina je bila predstavljena iz svojih domov, slovenskih šol in organizacij, ter je bila takoj postavljena v tukajšnje mladinske organizacije, kulturne, športne in družabne, kakor da se ni nič zgodilo. Nadaljevali smo delo po preizkušenih slovenskih metodah, seveda pa vse v manjšem merilu.

Spomnimo se na atletske discipline po zgledu Orla in Sokola ter fantovskih odsekov, spomnimo se vzgojnih predavanj, ob zbiranju mladine po osrednji maši pri sv. Juliji. Šlo je zelo gladko in praktično brez težjih ovir.

A časi so spreminjali in mi v njih. Razšli smo se po vsem velikem Buenos Airesu in v vsakem malo bolj strnjeno naselju ustanovili lastno središče, bližje domu kot pa centru mesta. Seveda je stopila na prvo mesto skrb za lasten dom, lastno središče, za centralo je ostala le zavest o skupni politični usodi in skupnem delovanju. A mladi so raje hodili v svoje kulturne domove, kjer so dobili bolj neposredne možnosti za skupno delo, šport in zabavo.

Pričele so še notranja tekmovanja, igre, zabave.

A vseeno je ostalo veliko združevalnega z ostalimi rojaki po mestu. Res ni bilo več vsakodnevnega kontakta, a zavest je ostala in se je pokazala ob vsaki večji prireditvi, posebno pa še ob skupnih prireditvah mladine. Tako so nastali skupni mladinski dnevi, mladinski festivali, igre, predavanja in seveda pogoste skupne maše. Tu so lahko mladi dobili občutek skupnosti, zavest o skupni usodi.

V zadnjem času imamo skupna tekmovanja v nogometu in odbojki in pa še kaj. Mladina dela v svojem domu, pa tudi v skupnosti. Našli smo tako nov način sodelovanja, malo drugačen kot v začetku.

Tu je še problem jezika, slovenščine. Čeprav je že na splošno pogovorni jezik mladine španski, pa je vendar res, da skoraj vsi znajo več ali manj dobro slovensko, vsaj dovolj, da dobro povedo, kaj hočejo. Nekateri še doma govorijo slovensko, drugi ne. A sedaj internet in obisk šole v Sloveniji za abituriente pomaga svoje. Doma pravijo, da naši dobro govorijo slovensko, tako da so vzpostavili pravzaprav tečaj, drugačne kot za druge.

Na skupnih prireditvah ali igrah se govori slovensko, mladina je vesela, da nastopi, in se zato tudi malo potruji v jeziku. In ker večina obiskuje slovensko osnovno šolo ali srednješolski tečaj, napreduje tudi v jeziku in s tem tudi v skupni vzajemnosti. Mladi dobro ločijo, kaj delajo v svojem Domu in kaj delajo v skupnosti.

Veseli smo, da smo lahko tako premostili oba bregova, prej in potem, da je razvoj potekal brez ovir in zastojev, da so mladi v osnovi ostali Sloveniji in seveda tudi domovini Argentini.

To nam daje zagotovilo, da bo še dolgo časa deloval ta pravilni prijem in da bomo s pomočjo mladine — in današnjih otrok — delovali v pravem ravnotežju v korist mladih, okrajni skupnosti in celotni naši emigraciji.

TD

Malo verjetnosti za napad

Nov teroristični napad takšnega obsega, kot so bili napadi v New Yorku in Washingtonu 11. septembra 2001, je glede na ugotovitve raziskovalnega centra World Markets Research Center iz Londona v ZDA znova "zelo verjeten". Center je ugotavljal nevarnost terorističnega napada v prihodnjih 12 mesecih v 186 državah, med katerimi se ZDA uvrščajo na četrto mesto, poroča ameriška tiskov-

na agencija AP. Med državami, ki jih omenja center, je tudi Slovenija, ki se skupaj z Andoro, Belorusijo in Liechtensteinom glede na nevarnost terorističnega napada uvršča med 181. in 184. mesto.

Kolumbija, Izrael, Pakistan, ZDA in Filipini so v tem vrstnem redu glede na ugotovitve londonskega centra med najverjetnejšimi tarčami terorističnega napada v prihodnjih 12 mesecih.

Nova Slovenija in meja s Hrvaško

Na tiskovni konferenci sta predsednik Nove Slovenije dr. Andrej Bajuk ter podpredsednik stranke in vodja njene poslanske skupine mag. Janez Drobnič predstavila strankino stališče do vprašanja mejnih zapletov s Hrvaško ter do problema „izbrisanih“. V uvodu je dr. Bajuk poudaril, da se pri prvem vprašanju pogreša dialog ter informiranje javnosti in akterjev na političnem prizorišču o tej problematiki, saj ni nobene jasne predstavitve stališč slovenske vlade, ampak so oboji seznanjeni le prek poročil iz medijev.

Nova Slovenija odločno nasprotuje, da bi se takšna vprašanja urejala za hrbtom Slovenije, ki ima legitimne, vitalne interese na tem področju. Slovenija se ne bo nikdar odpovedala prostemu dostopu do mednarodnih voda.

„Po naši oceni je skrajni čas, da se odprta vprašanja s Hrvaško, med katero spada prav gotovo tudi določanje mednarodnih meja, urejajo ne na podlagi medstrankarskih interesov,

marveč na podlagi državnih interesov.

Zato v Novi Sloveniji pričakuje mo, da bo slovenska vlada v najkrajšem možnem času podrobno obvestila parlamentarne politične stranke, vključno z opozicijo, o tej zadevi, to se pravi, o razvoju dogodkov in trenutnem stanju ter o stališčih, ki jih je do sedaj zavzela.

Nova Slovenija zahteva v prepričanju, da širša slovenska javnost to tudi pričakuje, da slovenska vlada pojasni, v kakšni meri, če sploh, je bila izključna gospodarska cona predmet pogovorov ali dogovorov v dosedanjih pogajanjih s hrvaško vlado.“

Podpredsednik stranke mag. Drobnič je o hrvaških načrtih oblikovanja izključne gospodarske cone dejal, da dokler meja na kopnem in po morju med Slovenijo in Hrvaško ni določena, takšna vprašanja niso potrebna, saj le vnašajo nemir. Od vladajoče koalicije je terjal, da ta pod ponovna izhodišča za določitev meje, in sicer na temelju veljavnih mednarodnih in

nasledstvenega sporazuma. Prav tako bi morala slovenska država nad štiri mi „spornimi“ zaselki v slovenski Istri zagotovljati svojo suverenost. To po njegovem mnenju prav nič ne prejudicira meje na kopnem, saj bo ta določena, kot omenjeno, na temelju mednarodnih pogodb.

Dr. Bajuk, predsednik Nove Slovenije, se je nazadnje dotaknil tudi vprašanja Depale vasi. Sodstvo, je dejal, je o tem že izreklo svojo sodbo, sicer res z nenavadnimi komentarji o obtoženih ob tem incidentu. Nova Slovenija bo zaradi novih pomembnih dejstev, ki vso zadevo postavljajo v drugačno luč, podprla sklic izredne seje o tem vprašanju. Slovenska policija je bila tedaj namreč v času bojne pripravljenosti, ne da bi bilo razglašeno izredno stanje s strani za to pristojnih oblasti. Ta protizakonit poseg v civilno sfero bi zato moral po Bajukovem mnenju biti predmet razprave v Državnem zboru.

Potreben je dogovor o meji

Slovenski premier Anton Rop je predstavil stališče vlade do hrvaške namere o vzpostavitvi izključnega gospodarskega pasu (EEZ) v Jadranskem morju. Kot je poudaril, bi bilo, preden bi govorili o kakršnihkoli conah, treba „doreči in dokončno dogovoriti mejo med Slovenijo in Hrvaško“. Slovenija bo sicer nasprotovala kakršnimkoli enostranskim aktivnostim, ki bi posegale v morske prostore pod njeno suverenostjo in v jurisdikcijo, in bo poskrbela za ustrezno zaščito slovenskih gospodarskih in ribiških interesov, pri čemer bo uporabila vsa ustrezna pravna in politična sredstva.

Zunanji minister Dimitrij Rupel pa je za TV Slovenija izjavil, da do razglasitve EEZ ne bo prišlo. Po njegovem mnenju je treba sedanje izjave na Hrvaškem upoštevati v luči predvolilne kampanje. „Hrvaška nima niti najmanjše možnosti, da stori, kar se je namenila, ne da bi rešila mejna vprašanja, tudi s Slovenijo,“ je poudaril Rupel. Če bo Hrvaška še naprej ravnila tako, si bo zapravlila zelo močno zagovornico v Evropski zvezi.

Po mnenju slovenske vlade EEZ ni najbolj primeren za polzaprtu morje, kakršno je Jadransko morje, je dejal premier in izpostavil, da bi bilo, če bi predhodno izpolnili ustrezne in potrebne pogoje, verjetno bolj smiselno govoriti o ekoloških conah, pa tudi o ribiških conah. V Sredozemlju namreč še ni vzpostavljen noben EEZ, vzpostavljene pa so nekatere ribiške cone

in tudi nekateri postopki za vzpostavitev ekološke cone v primeru Francije, je med drugim pojasnil Rop.

Rop pa je še dejal, da je „Slovenija imela in ima teritorialni stik z odprtim morjem ter se šteje za naslednico sporazuma med vladama SFRJ in Republike Italije o razmejitvi epikontinentalnega pasu med državama. Doslej se s hrvaške strani uradno ni nihče posvetoval s Slovenijo o vzpostavitvi EEZ, Slovenija pa je bila o teh namerah obveščena le posredno in v odgovoru na slovensko noto, kljub temu da so bili opravljeni nekateri razgovori z najvišjimi predstavniki hrvaške vlade.“

Kot so sporočili z MZZ, je hrvaški zunanji minister Picula Ruplu zagotovil, da se Hrvaška želi vzdržati ravnanj, ki bi poslabšala odnose med državama, ter se strinjal, da je potrebno ekološka, ribiška in druga vprašanja, povezana z Jadranskim morjem, reševati sporazumno. Ministra sta se še dogovorila za sodelovanje v okviru priprav na mednarodno konferenco o ureditvi ribištva v Sredozemlju novembra v Benetkah.

Oster odgovor Zagreba

Hrvaško zunanje ministrstvo je pripravilo odgovor na slovensko noto v zvezi s pripravami Hrvaške na morebitno razglasitev izključne ekonomske cone (EEZ) na Jadranu, poroča zagrebški Vjesnik. Sklicujoč se na hrvaške diplomatske vire časnik dodaja, da je odgovor po neuradnih informacijah precej oster, v bistvu pa ponavlja stališča, ki jih je hrvaško zunanje ministrstvo predstavilo že po prvem slovenskem odzivu. Tako naj bi odgovor poudarjal pomen razglasitve EEZ za Hrvaško, a vseboval tudi zagotovilo, da Hrvaška ne bo sprejemala nobenih enostranskih potez.

Odgovor naj bi po dokončni uskladitvi uradni Ljubljani poslali v prihodnjih nekaj dneh, v načrtu pa je tudi nadaljevanje diplomatskih stikov, dodaja Vjesnik. Hrvaška stran naj bi tako predlagala, da bi se med 15. in 19. septembrom sešli namestnik hrvaškega zunanjega ministra Ivan Šimonović in slovenski predstavniki, ki naj bi govorili o stališčih obeh držav do razglasitve EEZ na Jadranu.

Sicer pa želijo hrvaški predstavniki na pogovorih s slovenskimi kolegi pojasniti, da ima Hrvaška pravico do razglasitve EEZ in da je zaostrovanje odnosov zaradi tega vprašanja slabo za obe državi, dodaja Vjesnik. Na hrvaškem zunanjem ministrstvu upajo, da bo nadaljevanje diplomatske komunikacije omogočilo popuščanje napetosti ter zgodbo o EEZ „vrniti v okvire normalnega in običajnega dialoga“, sklene časnik.

Na ministrstvu so še pojasnili, da si Italija prizadeva za dogovor med vsemi državami, ki mejijo na Jadransko morje. Poleg tega je Italija članica EZ, kjer je ribiške politike centralizirana, zato morajo biti takšne odločitve usklajene z Brusljem. Zato je malo verjetno, da bi Evropska komisija pristala na rešitev, ki bi razburila ostale koristnice jadranskega bogastva.

Hrvaško ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo je 1. avgusta napovedalo, da bo Hrvaška jeseni razglasila EEZ. Slovenija je zato od Hrvaške zahtevala uradno pojasnilo glede tega vprašanja, hrvaško zunanje ministrstvo pa je v pisnem odgovoru zatrdilo, da bo Hrvaška vse aktivnosti, povezane z izkoriščanjem in zaščito Jadranskega morja, usklajevala s sosedi.

GLEJ...

ČIGAV JE ALJAŽEV STOLP NA TRIGLAVU 2

PODZEMSKJE JAME V SLOVENIJI 3

33. MLADINSKI DAN V SLOMŠKOVEM DOMU

V SLOVENIJI ŠE NI KONCA VROČINI 6

ZA ČAST SLOVENSKE VOJSKE

Zveza veteranov vojne za Slovenijo in Odbor Holmec 2003 so vložili kazensko ovadbo proti predsednici Helsinškega monitorja Nevi Miklavčič Predan zaradi širjenja neresnic in žalitev v zvezi z bojem pri mejnem prehodu Holmec.

"Potekla sta dva meseca od žalitev Predanove, pa od države ni bilo nobene reakcije," pravi predsednik Odbora Holmec 2003 Branko Kaker.

Bojevali so se za državo, zato bi jih morala ta po uradni dolžnosti ščititi in preganjati vsakogar, ki bi omadeževal boj z izjavami o kaznivih dejanjih slovenskih veteranov, čeprav je bilo z mnogimi preiskavami ugotovljeno, da jih ni bilo. "Državnim organom bomo pokazali, kako se je potrebno odzvati v primerih, če nekdo omadežuje delo in zgodovinska dejanja za samostojno Slovenijo. Pričakujemo, da bo na tak način takšne zadeve država sistemsko reševala tudi vnaprej," je dejal predsednik Odbora Holmec 2003 Branko Kaker. V odboru pričakujejo, da bo država sprejela sistemske rešitve, ki bodo preprečile izkoriščanje zgodovinskih dogodkov osamosvojitvene vojne za medsebojna obračunavanja na državni ravni. Državni organi naj zaščitijo veterane oz. borce pred nenehnimi lažnivimi obtožbami in jim tako omogočijo častno življenje. Država naj javnost tudi seznani, da so boji na mejnem prehodu Holmec potekali v skladu z mednarodnim vojnim in humanitarnim pravom in v

njih ni bilo nikakršnih vojnih zločinov, zato želijo zagotoviti, da Slovenija ne bo dovolila nobenih postopkov pri mednarodnem sodišču. Zoper tiste, ki neupravičeno blatijo, klevetajo ter omadežujejo dogodke leta 1991, pa naj bi bile podane ustrezne kazenske ovadbe.

Od predsednika države Janeza Drnovške, predsednika vlade Antona Ropa, predsednika državnega zbora Boruta Pahorja ter od ministrstva za obrambo, notranjega in pravosodnega ministrstva zahtevajo, da javno zaničkajo trditve, da je šlo v bojih za Holmec za kakršnokoli kršitev mednarodnega vojnega prava. Drnovšek je sicer že javno povedal, da na mejnem prehodu Holmec ni bilo hudodelstev, enako jim je v pismu, poslanem po faksu, pritrdil Rop, pravijo v Odboru Holmec 2003. Pahor pa je na slovesnosti ob dnevu policije sicer dejal, da na mejnem prehodu ni bilo kaznivih dejanj s strani policije. Vendar Kaker dodaja, da je predsednik državnega zbora pozabil povedati, da so bili akterji bojev tudi predstavniki slovenske Teritorialne obrambe in prebivalci Holmca. "Tako je Pahor dopustil možnost, da bi ostali lahko storili kazniva dejanja, zato od njega pričakujemo, da nas bo sprejel in da se bomo o tem pogovorili," pravi predsednik Odbora Holmec 2003. Povedal je, da se jim je odzval tudi ombudsman Matjaž Hanžek, vendar po njegovih ocenah "medlo", saj naj bi v pismu zapisal, da nima

nobenega vpliva na medije.

Kaker poudarja, da se ne borijo zoper organizacijo za človekove pravice, ampak proti njeni predstavnici, ki je svoj položaj izbrala. Predanova je namreč na eni izmed novinarskih konferenc dejala, da še vedno niso raziskane okoliščine smrti treh vojakov jugoslovanske vojske v bojih za mednarodni mejni prehod Holmec. Borci za Slovenijo in nasploh udeleženci bojev se počutijo užaljene in prizadete. "Ta mejni prehod je bil edini mejni prehod v Sloveniji, ki ni nikoli padel v roke JLA, zato bi moralo biti to dejanje v ponos celotni Sloveniji," pravi Kaker. Zato so se odločili na ljubljansko okrožno tožilstvo podati kazensko ovadbo oz. predlog za pregon proti Predanovi zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja žaljive obdolžitve. Menijo, da je bila zadeva že dovolj raziskana, o njej je bilo dovolj povedanega, v bojih pa ni bilo storjenih nobenih kaznivih dejanj, vojnega hudodelstva ali protihumanitarnih dejanj.

To je pokazala tudi medijsko izpostavljena afera Vič - Holmec, kjer je bilo tudi javno s parlamentarno preiskovalno komisijo ugotovljeno, da se na omenjenem mejnem prehodu ni dogajalo nič spornega, še poudarjajo veterani in omenjeni odbor. Ne bojijo se, da bi lahko, če se bo zadeva nadaljevala na sodišču, na plan prišle zanje škodljive informacije, ker niso storili ničesar narobe.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Vlada se nahaja v vedno težjem položaju. Na različnih področjih se pojavljajo problemi in včasih se zdi, da jim ne najde pravega odgovora.

Posebnosti. Brez dvoma je Kirchner nekaj posebnega v argentinski politiki. Če so mnoge dosedanje vlade pešale za značilno negibnostjo, sedanja boleha za hiperaktivnostjo. Zdi se celo, da ji problemi ne stopajo na pot, temveč, da jih večkrat sama sutvarja. In tako je problemov vedno več. Je pa še neka druga značilnost. Pri vseh dosedanjih predsednikih se je govorilo o njih in „njihovem krogu“, to je o svetovalcih, ki so imeli manjši ali večji vpliv; včasih kar prevelik. Pri Kirchnerju pa ni mogoče govoriti o tem, ker on in samo on (morda še žena, ali še bolj žena?) vse odloča.

Tradicija narekuje. Zato ni čudno, da je kaj hitro prišlo do napetosti v sami vladi. Govorimo konkretno o podpredsedniku. Daniel Scioli je podal polemične izjave o dveh najbolj kočljivih točkah sedanjega stanja: o sodbi vojakov in povišanju tarif. Vendar je verjetno to le zmanjki izraz razlik, ki so od začetka v osrčju vlade. Argentinska politična tradicija kaže, da rado pride do nesoglasja med predsednikom in podpredsednikom in to ne le za dobo Menema, o čemer so javna občila te dni obširno poročala. Za njim je De la Rúa ostal brez podpredsednika (Chacho Alvarez), pred njim pa tudi Alfonsin (Victor Martinez), Frondizi (Alejandro Gomez) in še marsikateri. Razlog je enostaven: da se pritegne čim večje število volilcev, se predsedniške formule sestavijo tako, da je volk sit in koza cela. Taka rešitev pa je običajno kratkoročna.

Prvi spopad? Vrnimo se k vzroku razhoda. Ne le da je Scioli izrazil mnenje, da se bo zadeva vojakov razvlekla na daljšo dobo, temveč se je v senatu zataknilo glasovanje o razveljavitvi osporanih zakonov. V zadevi tarif pa je izjavil prepričanje, da bo pomlad prinesla zahtevane povišice, Kirchner pa je to zaničal. Do nesporazuma pa je prišlo tudi z gospodarskim ministrom. Lavagna je izjavil, da ni dovolj fondov, da bi izpeljali zahteven plan javnih del, njegov kolega De Vido pa je (po sestanku s Kirchnerjem) dejal, da je potrebnega denarja dovolj v proračunu. To se le prvi spopadi in se bodo nadaljevali dokler bo politika zagrinjala stvarnost.

Sodbe in obsodbe. Pretekle dni se je nadaljevala ofenziva proti visokim oficirjem, obtoženim kršenja človekovih pravic. Predsednik Kirchner je podpisal dekret, da se Argentina pridruži mednarodni konvenciji,

po kateri ne zapadejo zločini proti človeštvu. Zatem je poslanska zbornica potrdila retroaktivno ukinitve veljavnosti zakonov, ki so oprostili vojake zadevne krivde za časa protigverilske vojne. Vendar ne eno ne drugo nima dejanskih posledic samo po sebi. Vse bo končno prišlo pred vrhovno sodišče, ki si bo pa o vsem vzelo čas. Zlasti še sedaj, ko je poslanska zbornica že potrdila obtožbo proti drugemu izmed članov vrhovnega sodišča. Moline O'Connor pa v nasprotju z ostalimi prej obtoženimi ni odstopil, marveč se pripravlja na legalni spopad. Vendar je splošno mnenje, da je njegova usoda zapečatenata.

Na dve strani? Presenetil pa je odlok sodnika Bonadía, ki je odločil pripor treh preživelih gverilskih vodij: Firmenich, Perdía in Vaca Narvaja. Toži jih, da so soodgovorni pogrešanja petnajstih gverilcev v drugi dobi spopadov. Druga dva bivša gverilca sta že v zaporu, Firmenich pa je bil v Španiji, odkoder je kar hitro in brez sledu izginil. Kaj išče omenjeni sodnik s to aretacijo? Je to res na lastno pobudo, brez pritiska s strani vlade? Vse to razpletanje preteklosti nima prave logike. V arest je prišla tudi Maria Julia Alsogaray, simbol razkošnega menemizma. Obtožena je poneverbe javnih fondov v lastno korist in nelegalnega obožgatenja. A ta postopek spada v drugo kategorijo.

Glas ljudstva. Gotovo bodo bližnje volitve preizkušnja za vlado. To nedeljo bodo volitve v prestolnem mestu in v provinci Catamarca. Najbolj važna je prestolnica s tremi milijoni prebivalcev. Ankete kažejo na izenačen izid med dosedanjim vodjem vlade Ibarro in vodjem sredinsko desne povezave Macrijem. Čeprav Macri zastopa peronizem, ima Ibarra neprikrito zaslonbo Kirchnerja. Duhalde pa podpira stranko in tako indirektno tudi Macrija. Enako podpredsednik Scioli, ki s tem doda nov kamen spotike v razmerju do predsednika. Ker noben kandidat ne bo dosegel polovice glasov, bo odločilni spopad v drugem krogu. V Catmarci pa je položaj svojevrsten. Spomnimo se, da so ljudje že volili, pa so pristaši Barriouneva z izgrediv preprečili miren potek in dosegli, da so bile volitve prekinjene. Sedaj nastopa ponovno Brizuela na eni strani (podpira ga Kirchner), na drugi pa je Barriounevo postavil svojo sestro kot kandidatino peronizma. Presenečen ni konca. Medtem pa se je ponovno zapletlo pogajanje z Mednarodnim denarnim skladom FMI. Kaj težko bo do dogovora prišlo v doglednem času. Bomo zašli v default tudi z tem organizmom?

Pismo iz Trsta

Trst bo na seznamu

IVO JEVIKAR

Po zmagi leve sredine na deželnih volitvah v Furlaniji - Julijski krajini se je vendarle tudi v Trstu nekaj premaknilo v korist Slovencev.

Sedanjšega deželnega predsednika Riccarda Illyja in zaveznštvo, ki ga vodi, je podprla velika večina Slovencev, ki so tudi izvolili pet svojih zastopnikov v 60-glavi parlament. Nevzdržno je torej postalo zadržanje levosredinskih sil v tržaški občini, ki so sicer v opoziciji, a se še niso odločile, da bi tudi ozemlje tržaške občine spravile na znani seznam, o katerem govori 4. člen zakona o zaščiti Slovencev v Italiji.

Seznam je pomemben, ker je od njega odvisno uživanje vrste pravic, o katerih govori zakon. V 18 mesecih od svoje ustanovitve ga mora sestaviti Paritetni odbor, drugače "vsokoči" predsednik rimske vlade. Vpis mora za celotno občinsko ozemlje ali za kak njegov del zahtevati najmanj tretjina svetovalcev (v Sloveniji: svetnikov) ali 15 % volilnih upravičencev posamezne občine.

Do poletja se je prišlo 29 občin, med njimi že lani Gorica in marca letos Cedad. Ob Trbižu v Kanalski dolini in se kje, kjer smo Slovenci številčno bolj skromno zastopani, pa je najbolj bodla v oči odsotnost Trsta.

Dne 5. avgusta pa je bila oddana zahteva po vključitvi celotne tržaške občine, ki jo je podpisala več kot tretjina tržaških občinskih svetovalcev, in sicer 16 od skupnih 40. Podpisali so jo vsi predstavniki levosredinske opozicije, a noben predstavnik desne sredine.

Hvaležni je treba biti tistim, ki so zbrali več kot tretjino potrebnih podpisov v Trstu, kot tudi trem slovenskim občinskim svetovalcem različnih strank, ki so pri tem sodelovali. Vsaj dva sta podpisala zadevo "z zatisnjenim nosom", saj je drugače grozilo, da pade vse v vodo. Ne smemo pa zakrivati dejstva, da je zahteva vključena v pismo dokaj klavrne vsebine. Saj dokumenta niso podpisali naši "nasprotniki", temveč "prijatelji"...

Kaj piše v pismu? Da mora župan čimprej odpreti okence za Slovence v središču mestu (to mora storiti, ne glede na seznam!), saj naj se prek tega okenca uresničuje glavnina jezikovnih pravic Slovencev v tržaški občini (kar je zelo omejevalno tolmačenje zakona). Dvojezičnost pri podjetjih, ki imajo v koncesiji javne storitve, kot tudi v javnih uradih, na uradnem papirju, pri krajevnih in cestnih napisih naj bi veljala le v kraških zaselkih tržaške občine oz. "diferencirano" v drugih predelih občine, kjer je "slovenska manjšina tradicionalno prisotna", vendar zunaj središča. Pomemben dogodek v Trstu torej, vendar je pot do velikodušnega sožitja še dolga.

Družina

Čigav je Aljažev stolp na Triglavu?

Ob koncu 19. stoletja se je alpinizem v Sloveniji pričel šele razvijati, saj so prej govorili, da: gora ni nora, nor pa je, ki gre gor. A na žalost so prevzeli gorski turizem v glavnem Nemci in Avstrijci. Postavljali so koče, gradili gorske steze, označevali v nemščini, sploh so se smatrali gospodarji lepih slovenskih gor.

Rojakov, ki bi hodili v gore, je bilo malo. Čeprav smo Slovenci šli med prve alpiniste Valentina Staniča, drugih ni bilo. Šele ko se je ustanovilo Slovensko planinsko društvo, se je položaj spremenil, tudi Slovenci so začeli plezati, postavljati slovenske koče. itd.

Tu je nastopil dovški župnik Jakob Aljaž. Iz čisto nacionalnih razlogov ga je jezil nemški pohod na Triglav. Ne bodi len je kupil od dovške občine za mal denar nekaj zemlje na vrhu Triglava, kjer je postavil svoj opazovalni stolp s pomočjo kmetov leta 1895. nato ga je podaril SPD, katere naslednica je danes Planinska zveza Slovenije. Sicer so ga Nemci tožili, da ga ni postavil na dovškem ozemlju, pa niso uspeli. Nato je postavil

Aljaž še Dom v Vratih in Kredarico visoko pod Triglavom. Vrh je postal skoraj romarska pot večine Slovencev, Aljažev stolp pa njegov simbol.

Komunisti so zamenjali originalno zastavico z rdečo zvezdo, ki je nato 50 let kazila stolp.

Skoraj ni Slovenca, ki se ne bi vsaj enkrat v življenju povzpel nanj. Tudi Slovenci iz izseljenstva to poskušajo. Že dalj časa se vsakoletna RAST (na sliki je XXV.) povzpne na vrh, ki simbolizira Slovenijo

Ko so podražili ves Triglavski narodni park, je tudi stolp postal državni. A država ni skrbela zanj. Bil je v čedalje slabšem stanju. Zato se je PZS prizadevala, da bi spet ona postala lastnica in oskrbnica Aljaževega stolpa. A naleteli so na težave. V vseh 100 letih stolp ni bil katastrsko vknjižen. Z letalskimi posnetki in meritvami je prišlo nad dan, da stoji stolp v resnici v bohinjski občini.

Sicer je to vseeno, le država mora poskrbeti za ta narodni kulturni spomenik in ga dati v roke tistemu, ki bi bolj skrbel zanj, kar so planinci sami.

SLOVENC V ARGENTINI

33. Mladinski dan
v Slomškovem domu

Če bi stavili vprašnje „V čem se razlikujeta vsakdanje življenje od gledališča?“, bi gotovo dobili na tisoče različnih odgovorov, a skoraj vsi bi prišli do istega zaključka: da sta si gotovo sorodna. Svet je oder, na katerem se scenografija pretaka druga v drugo, kot se pretaka zima v pomlad. Življenje je vloga, ki je bila vsakemu človeku izročena in katero mora odigrati na višini najboljšega igralca. Gledališče ima svoj čar in na poseben način vpliva na ljudi. Postane zrcalo, na katerem se odseva slika pravičnega sveta ali pa trdega, vsakdanjega življenja. Takrat smehljaj počasi utihne in ogledalo povrne sliko samega sebe.

Mladina iz Slomškovega doma je za svoj dan, v nedeljo 10. avgusta, postavila pred publiko zrcalo tipične argentinske družine srednjega sloja. V Langsnerjevi igri „V pričakovanju voza“ („Esperando la carroza“), betonski Buenos Aires postane oder, na katerem se spleta življenja najrazličnejših ljudi.

Običajno je nedelja miren dan, posvečen družinskemu življenju. Jure (Sandi Žužek), Sergej (Martin Kelc) in Tone (Claudio Selan) bodo kmalu odkrili najkrutejši, mračni del človekove duše, ko njihove žene sprostijo nenavaden preprič. Mama Kora (Aleks Kastelic) je simpatična starka, ki želi pomagati ljudem okoli sebe, a kljub dobremu namenu stalno povzroča nevšečnosti med svojimi. Zaradi tega je najbolj prizadeta Juretova žena Suzana (Ingrid Štrfliček), katera si zaželi kratek počitek. Zato se napoti k Sergiju s prošnjo, naj vsaj za teden ali dva vzame starko k sebi. Žena Elvira (Monika Štefe) in hčerka Matilda (Erika Ribnikar) se uprejo ideji ravno tako kot Tone in njegova žena Nora (Pavlinka Vombergar), ki sta tudi pri Sergiju na obisku. Pogovor se zapleta in na dan pridejo stari nespoznanosti, zamere in ljubosumnosti, ki se končajo s prepričkom, ki se stopnjuje ob nepričakovanem dogodku, ko mama Kora izgine.

Zaskrbljeno se lotijo iskanja starke, toda policija jih seznani s kruto novico: naredila je samomor.

Pri žalovanju se zberejo ne samo vsi trije bratje z ženami, ampak tudi Korina hčerka Emilija (Lučka Kinkel), sosedica Eliza (Nežka Štefe) ter prijatelj Gertruda (Aleksandra Omahna) in Filip (Edi Cestnik). Besedni boj se nadaljuje, a ga nenadoma prekine povratek mame Kore, ki razkrije, da je bila njena odsotnost velika pomota.

V igri ne razlikujemo dobre od slabih ljudi, temveč prisostvujemo življenju navadnih oseb s svojimi dobročrtnostmi in slabostmi. Smeh se pretaka v jok, ta v nestrpnost, katero premaga razmislek.

Vredni pohvale in zahvale so mlada režiserka Aleksandra Omahna in vsa gledališka skupina, kateri se pridružijo še Monika Kinkel, Matija Urbančič in Martin Hribar v manjših vlogah, pa tudi tehnični sodelovalci: Matjaž Ribnikar, Dani Cestnik, Narte in Tomaž Kinkel pri lučeh in zvoku; Erika Ribnikar, Aleks Kastelic, Edi Cestnik, Claudio Selan, Sandi Žužek, Monika Štefe, Matija Jakoš in Martin Pustavrh pri scenografiji; Štefan Godec in Gabrijela Malovrh pri maskiranju; Irena Žužek pri oblikovanju programa in šepetanju skupaj z Mojco Vombergar ter pri umetniškem svetovanju Juan Baylac.

Posebni poklon zaslužijo: Miha in Anka Gaser (prevajalca teksta) ter vsi, ki so pripomogli k uspehu tega dne: Neda Vesel, Metka Mizerit, Jure Vombergar, Gabi Tomazin Kastelic, Pavla Škraba, Vera Bohinc in Minka Štefe. V imenu Doma je izročila čestitke vsem sodelujočim Neda Vesel, za zaključek pa je bil izročen pokal prvakov v športu: dekletom iz San Justa in fantom iz Slovenske vasi.

Zastor se je počasi zapiral in publika se je napotila v prijateljskem pogovoru v spodnje prostore, kjer sta glasba in dobra volja že čakali in vabili k zabavi.

KA

Tri pasje zgodbe iz Slovenije

Lepo nedeljsko dopoldne pred Jankovičevo štacuno. Idilična, srečna štiričlanska slovenska družina: on, ona s psičkom na vrvi in otrok v nakupovalnem vozičku gre slovesno v trgovino nakupovat. Narobe, psiček še ne, počakati mora v avtu na liberalizacijo zakona, da bo Jankovič lahko snel plakat s prečrtanim psom. Do takrat pa bo moral kuža v avtu cediti slino po okusni pasji hrani. Pa se bo revček kmalu zasmilil varuhom pasjih pravic in duševnih stisk razumevajočim zakonodajalcem ter ne bo več dolgo trpel v avtu in bo tudi on smel v trgovino.

Torej nakupovati gredo, on, ona in otrok v nakupovalnem vozičku. Z nečem je treba napolniti vsebino nedeljskega dopoldneva. Včasih so hodili ljudje v nedeljo dopoldne k maši. Sedaj jim ta čas in obred nadomešča obred nakupovanja. Nekaj tolažbe je treba dati ljudem. Le prodajalke so problem, ki bi bile tudi rade pri družinah. Jankovič sicer pravi, da s takim delom zaslužijo. Ali ga prodajajo.

Tudi v drugi zgodbi ženske prodajajo ne delo, ampak svoje telo. To po novem ni več kaznivo, posel je kot drugi. In če nekdo lahko prodaja, potem lahko drugi brez kazni kupuje. Da je telo sedež osebnosti, to v naši družbi ne šteje in tako s prodajanjem telesa prodajaš samega sebe v sužnost, na obroke, in tisti, ki kup, je posestnik kupljenega, gospodar. Uzakonti je treba le še prepis te lastnine. Legalizacija sužnosti na začetku tretjega tisočletja. In v čem je ta pasja zgodba? Pa res, na psa smo pozabili. Po vsebini je sicer zadoščeno, če pa naj bo še po naslovu, lahko rečemo, da so psi ohranili svoje pasje dostojanstvo. Kar delajo, delajo iz ljubezni.

Zgodilo se je pred desetimi leti, morda malo manj. Kdo bi meril čas v tej naši veseli dobi, v kateri so odpadle vse sponne doslej zagrenjenega, zavrtega življenja in zato leta bežijo kot meseci.

V Predvdoru, v objemu idiličnega jezera je imel naš oddelek popolne po službi piknik. Po poti okoli jezera je stopal mlad, za tedanje čase čuden par, ki je spadal v našo družbo. On in On, eden je držal z roko psička v naročju, z drugo pa njo, oprostite, njega. Posebno ženski del naše družbe je z zanimanjem ugotavljal, kdo je kdo, kdo je ata in kdo mama.

Naša družba se na vse kriplje trudi, kako bi dvignila nataliteto v našem narodu, in veseli smo lahko, da živimo v tako liberalni, razumevajoči družbi. Sedaj bo tudi ta naš par, če je še skupaj, dobil uradne papirje o zakonski skupnosti in ni rečeno, da mu ne bo priznано dobivanje otroškega dokladka.

To so bile tri pasje zgodbe, ki imajo globok pomen. Medtem ko so jim boste morda smejali, ali se jezili nanje, ne boste opazili, da bo naše gospodarstvo kmalu na psu. To je pa že četrta pasja - ne zgodba, ampak že - zgodba.

Iz revije APLENCA, krajevna lista

Podzemskie jame
v Sloveniji

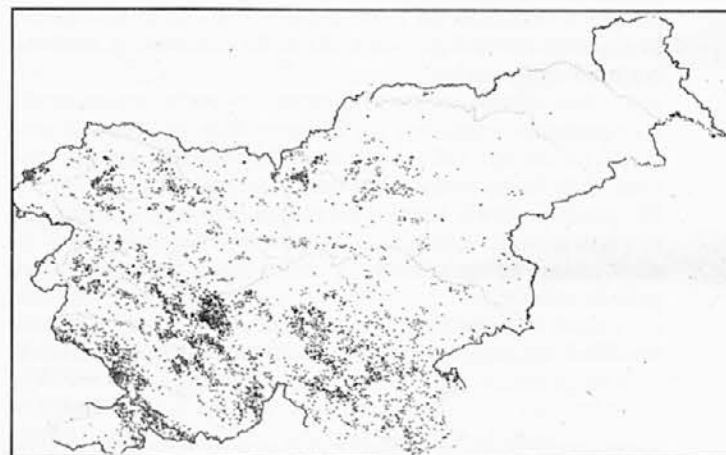
Že iz mladih let in šole vemo, da je vsa Slovenija predvsem pa Kras, polna podzemskih jam. Skoraj vsi poznamo Postojnsko jamo, ki je najstarejša in najbolj dostopna in pripravljena za turiste, po njej vozi vlakec, tam imajo koncerte in se lahko opazuje človeška ribica.

Prvi, ki je raziskoval jame na Slovenskem, je bil Valvasor, ki je opisal 70 jam, njegova razlaga sistema presihajočega Cerkniškega jezera pa mu je odprla vrata v londonsko Kraljevo družbo.

kratim dosegli 1533 m globine, kar predstavlja šesto najglobljo jamo na svetu. V Sloveniji pa je tudi najgloblja jamska vertikala na svetu, 643 m globoko brezno Vrtiglavica.

Edini slovenski prispevek v vpis v svetovno dediščino UNESCO so Škocjanske jame, ki so nasprotno od Postojnske ohranjene še v svoji divji lepoti.

Najbolj je znana Postojnska jama, dela reke Pivke, ki je nekoč tekla po površini, potem pa je prestavila svoj tok v podzemlje, kjer je ustvarila čudovi-

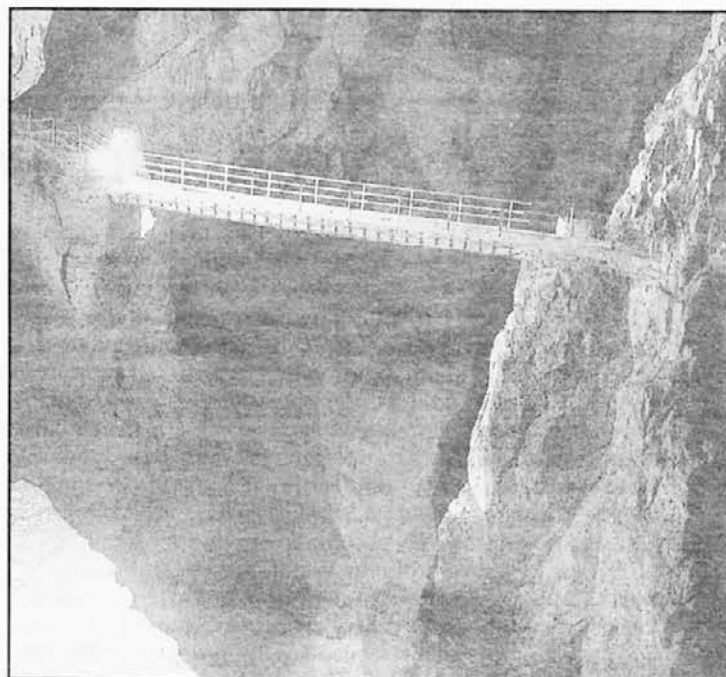
Nahajališča podzemskih jam v Sloveniji

Konec 19. stoletja se je raziskovanje Krasa in njegovih jam posebno razmahnilo. Leta 1889 je bilo v Postojni ustanovljeno prvo jamarsko društvo Anthron, leta 1910 pa v Ljubljani Društvo za raziskovanje podzemskih jam. Med prvo vojsko so za vojaške namene raziskali vrsto jam.

Na Primorskem, ki je bilo med svetovnimi vojskama pod Italijo, so ustano-

te dvorane Po-stojnske jame.. Iz jame priteče na dan v Planinskem polju, še enkrat ponikne in v Vrhniku pride spet na dan kot Ljubljanska. Nekateri kapniki v jami imajo do pol milijona let, v sto letih zrastejo od 1 do 10 mm.

Postojnska jama ima dolžino 20,5 km, Predjama 13 km, Karlovica na Cerkniškem jezeru 8 km, itd. Poleg teh je še vrsta jam, ki so turistom dostopne, kakor

Škocjanske jame

vili v Postojni Italijanski speleološki inštitut, ki je turistično uredil in posodobil Postojnsko jamo. Do leta 1926 so našli in opisali kakih 2000 jam.

Pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (SAZU) so ustanovili Zavod za raziskovanje Krasa, ki izdaja znanstvena dela o Krasu in podzemskih jamah.

Najgloblja jama je Čehi 2 na Rombonu kjer so pred

Predjamski grad, Križna jama, na Štajerskem Pekel s 4 m visokim podzemskim slapom, itd.

Malokdo ve, da je ob Triglavskem ledeniku jama, ki doseže kakih 250 m globine.

Registriranih jam v Sloveniji je danes že čez 8000 in jih je čedalje več odkritih ali opisanih. Ta zaporedna številka je bila podeljena Gašpinovi jami, ki so jo lani odkrili logaški jamarji.

Umrl je Vinko Levstik

V 78. letu starosti je v goriški bolnišnici v Italiji za posledicami hudega padca z odra okoli svojega Euro Diplomata-hotela umrl Vinko Levstik.

Levstik se je rodil 13. julija 1925 na Hudem Koncu v bližini Ribnice na Dolenjskem. Med drugo svetovno vojno je bil najprej partizan in nato domobranski podčastnik. Po vojni je odšel v tujino, kjer je v Rimu kupil tri hotele in jih upravljal do leta 1999. Leta 1984 je v Gorici odkupil v mestnem središču najbolj znani Palace hotel in ga upravljal vse do smrti. Njegovo žaro bodo prenesli na pokopališče pri Sv. Gregorju na Hudem Koncu. Vsa povojna leta je deloval v slovenskih izseljenskih in domobranskih organizacijah.

Vedno je sodeloval s slovenskimi politikami v ZDA in Argentini. V glav-

nem jim je posredoval informacije iz Evrope, jim pošiljal časopise, ko se to še ni dalo delati iz Slovenije, obenem pa je tudi ilegalno in podtalno skupaj z Ivom Zajdelo vnašal Svobodno Slovenijo in druge tiskovine v Slovenijo. Bil je nekaj posrednik med emigracijo in domovino. Mnogi smo tudi našli zavetje v njegovih hotelih in tam uživali gostoljubje. S svojim denarjem je podprl marsikatero dobro stvar. Pred leti nas je tudi obiskal v Argentini.

Še komunistična vlada ga je od leta 1981 zasledovala in skušala zapreti, obsoditi, končno pa je popustila. Ko je postala Slovenija svobodna, so se spet pričele nevšečnosti. Levstik je bil edini domobranec, ki so ga postavili pred sodišče z izgovorom, da je ubijal partizanske ujetnike. Državno preganjanje so opustili, nato pa so vložili zasebne tožbe sorodniki ubitih. Sodba je potekala nekaj let,

dokler ni bil obsojen na 12 let ječe. Na pritožbo je bil lani na ljubljanskem višjem sodišču oproščen krivde vojnega hudodelstva, katerega naj bi bil storil kot domobranec med drugo svetovno vojno na Dolenjskem. Višje sodišče je ugodilo pritožbi Levstikovih zagovornikov Danijela Starmana in Jožeta Hribnika in obsodilno prvostopenjsko sodbo zaradi kršitev materialnega zakona spremenilo v oprostilno sodbo.

Tako se je končal večkrat prekinjeni proces, začel že leta 1981.

Pred meseci pa so se ga spet spomnili. Ko je Levstik komentiral afero udba.net, je navedel nekaj imen udbašev. Mediji so to takoj pograbili in zahtevali, da se Levstika obtoži, ker je privatnike dolžil sodelovanja z udbo, kar pomeni izdajati privatne podatke. Torej je prekršek, če poveš, da je bil kdo zločinec! Bog ga je prej polical k sebi.

Njegovi družini pa izražamo sočutje in sožalje.

Bog naj mu bo dober plačnik!

TD

PISMO BRALCEV

Gospod glavni urednik!

Mislim, da ste poročilo o najinem pogovoru, objavljenem v Svobodni Sloveniji št. 30, napisali verjetno precej po spominu. Mogoče pa je tudi, da vam na kakšno vaše vprašanje v približno enournem razgovoru v ponedeljek dne 4. t.m. nisem dovolj točno odgovoril. Zato moram odgovore na nekatera vaša vprašanja dopolniti.

1. Po končani vojaški geodetski šoli - ne kakor glasi vprašanje "po vstopu v vojaško geodetsko šolo", sem na bazi danih triangulacijskih točk prenosno risalno mizo izpolnil s poligonsko mrežo in z nje meril in v mizi včrtaval vse terenske objekte (ceste in železnice, reke in potoke, gozdove in polja, naselja in seveda vse višinske razlike terena). Tako izdelane zemljevide v merilu 1:25.000 so mogli privatniki kupiti le v Vojnem geografskem inštitutu v Beogradu, ne pa v javnih prodajalnicah.

2. Glede vprašanja "kaj pomeni, da smo bili izdani?". Netočen je prvi stavek odgovora: "Vedeti moramo, da je bilo med nami veliko vrinjenih partizanov". Zelo dvomim, da bi bil med domobranci v udarnem bataljonu en sam vrinjen partizan. Saj so se fantje med seboj zelo dobro poznali in to večinoma še pred vstopom v domobranstvo. Izdajali so naše akcije partizanom terenci in drugi vohuni, ki so bili raztreseni po celi Ljubljanski pokrajini. (Ostali del odgovora je v redu).

3. Na vprašanje "ste kdaj stopili v borbo s partizani?" sem prehitro odgovoril, da samo enkrat (pri tem pa sem mislil na osebni stik s partizani). Nasprotno, večkrat smo imeli tudi hude borbe. Posebno v zadnji akciji od 18. do 22. januarja 1945, ko sem bil ranjen, ker smo se spoprijeli s partizanskim udarnim bataljonom. Večinoma pa so partizanske enote v borbi z nami hitro popustile in se pričele umikati.

Žal mi niste prebrali, kar ste posneli, ker se vam je zelo mudilo v tiskarno, jaz pa v naglici na to nisem niti pomislil. Lep pozdrav.

Emil Cof

SLOVENSKE JEDI

Gospa Mira Ecker je poslala jedilnik, ki je bil velikokrat na ljubljanskih mizah. Recepte je modernizirala in jih prilagodila sedanji dobi.

Ljubljancani so radi začenjali kosilo s šunko in nadevanimi jajci.

Trdo skuhaj 7 jajc. Eno jajce in 6 rumenjakov stlači z vilicami na globokem krožniku. Dodaj 3 sesekljane sardele, 1 žlico majoneze 1 žličko gorčice, malo limoninega soka, 1 žlico sesekljane čebulice, sol in poper. Napolni beljake in okraši s koščkom kisle kumarice ali olive, paradižnika ali kapre.

Govejo juho, ki ni nikoli manjkala, prav dobro nadomestiš, če uporabiš vse 3 kocke — zelenjavno, kokošjo in mesno — ter dodaš vejico zelene.

„Ljubljanske srajce“ ...

Odkod prihaja ta, včasih nekoliko porogljiva oznaka naših deželanov za svoje ljubljanske vrstnike? Po raznih virih sodeč izhaja ta izraz iz dobe po padcu Metternichove vlade leta 1848, ko je evropski „val pomladi“ zajel tudi Slovence in zavedajoč se svojega porenja, so naši predniki pričeli ustanavljati slovenske čitalnice in organizirati slovenske tabore.

V tistih letih je bilo skoraj 20% ljubljanskega prebivalstva nemškega porekla. Poleg gledališč, svojih šol, kazine in drugih kulturnih ustanov so imeli tudi svoje telovadno društvo. Ker so se Slovenci z velikim navdušenjem zbirali na taborih in se veselili narodnega prebujanja, so se Nemci čutili ogrožene. Zato je njihovo telovadno društvo „Turnverein“ - poleg skrbi za telesno zdravje svojih članov — pričelo organizirati tudi neko vrsto obrambe svojega življenja na slovenskih tleh. Strah in prenapetost Nemcev sta pa mnogokrat povzročila neprijetne spopade med njimi in slovenskimi fanti. V odgovor na nemško izzivanje so Slovenci imenovali člane nemškega športnega društva „turnerje“ ali pa „ljublanske srajce“. Na izletih po ljubljanski okolici so si namreč Nemci navad-

no slekli srajce in se sončili. To se je pa Slovencem zdelo smešno in so zato Ljubljancane enostavno poimenovali „ljublanske srajce“. Ta naziv pa je Nemce še bolj razkačil in spopadi so postajali vedno ostrejši. Medtem ko so Slovenci imeli v rokah palice ali gorjache, so Nemci uporabljali orožje in so večkrat poklicali na pomoč tudi vojsko. Znan je spopad na Jančah in v Vevčah leta 1868, ko so nemški oficirji z bajoneto zabodli Slovenca Rodeta, katerega so nato dokončno usmrtili s strelom v glavo.

Rodetova smrt je med Slovenci povzročila veliko žalost. Odpor proti Nemcem se je poglobil v takšni meri, da je moral dr. Janez Bleiweis v „Novicah“ miriti Slovence. Vsa zadeva pa je le prišla pred sodišče, ki je obsodilo 30 slovenskih fantov. Obtoženi so bili javnega nasilja in dobili kazni z ječo. Najnižja doba ječe je bila pol leta, najvišja pa tri in pol leta.

Zahteve po narodnih, kulturnih in političnih pravicah Slovencev pa so bile ovržene.

Sedaj ne živi v Ljubljani dosti Nemcev, a naziv „ljublanske srajce“ je pa le ostal.

Po raznih virih
priredila D-ova

NAŠA SKUPNOST ŽIVI

V nedeljo, 27. julija, je misijonar Peter Opeka obiskal naše rojake na Pristavi v Castelarju.

V soboto, 2. avgusta popoldne je bilo v Slovenskem domu v San Martinu srečanje mladenk in mladcev iz vseh domov.

Isti dan popoldne je bil v Slovenski hiši na Ramon Falconu sestanek učiteljic in profesorjev naših tečajev s prof. Mojco Jesenovec.

Zvečer isto soboto je bila v cerkvi Marije Pomagaj molitvena ura za duhovniške, redovniške in misijonske poklice.

V nedeljo, 3. avgusta je bilo pod geslom „Naš zvesti korak gre“ praznovanje obletnice ustanovitve Hladnikovega doma v Slovenski vasi v Lanusu.

V soboto, 9. avgusta je dr. Mirko Gogala imel v mali dvorani Slovenske hiše predavanje pod naslovom: „Razmišljanje o dušnem pastirstvu v naši emigraciji“. Prireditelj je bila pod okriljem Slovenske kulturne akcije.

V nedeljo, 10. avgusta je bil v Slomškovem domu v Ramos Mejiji 33. mladinski dan. Na sporedu je bilo tekmovanje v odbojki, skupno kosilo in ob 19. uri igra „V pričakovanju voza“. Režirala je Aleksandra Omahna. Sledila je prosta zabava.

Isti dan popoldne je Carlos Cesar Bizaj imel v Slovenskem domu v San Martinu predavanje „Prva slovenska emigracija v Argentini“. Tisto nedeljo so rojaki praznovali obletnico prve slovenske maše v San Martinu. Somaševal je misijonar Peter Opeka. Sledilo je skupno kosilo v prireditelji sanmartinske lige žena-mati.

V četrtek, 14. avgusta je imela Zveza slovenskih mater in žena sestanek. Ob 15.30 pa je bilo „Srečanje v kuhinji“ s Polono M. Makek, ki je pripravila tri vrste štrukljev.

Isti večer je bila seja upravnega odbora Zedinjene Slovenije; vodil jo je predsednik Lojze Rezelj.

V petek, 15. avgusta je bil 12. redni občni zbor Slovenske latinskoameriške trgovske zbornice in sicer v Slovenski hiši na Ramon Falconu.

V soboto, 16. avgusta je bil v Slovenski hiši na Ramon Falconu 34. pevsko glasbeni večer in istočasna likovna razstava mladih umetnikov.

V nedeljo, 17. avgusta je bilo romanje v Lourdes. Najprej so bile litanije Matere božje, sledila je romarska maša za vse žive in rajne Slovence v Argentini.

Priredila D-ova za tiskovni referat Z.S.

Vedno so bili zaželeni

Svinjski kotleti ali ocvrta piška.

Kotlete ali piško začini s soljo (malo), poprom, strtim česnom, limonino lupinico in sokom. Meso ali piška naj malo počivata. Nato ju povaljaj v moki, stepenem jajcu in drobtinah (nadomesti 1/3 drobtin z naribanim sirom). V pečici dobro pogrej pekačo. Šele ko nanjo polagaš meso ali piško, jo pokapaj z oljem (lahko uporabiš tudi Spray vegetal). Peči 15 minut, nato meso ali piško obrni in peči še 10-15 minut. Kot priloga je krompir s solato ali gobova omaka.

Sirove palačinke so bile prav poseben posladek ...

12 do 14 tankih palačink napolni s sledečim nadevom: vmešaj 2 rumenjaka, 5 žlic sladkorja z limonino lupinico in vanilijo. Dodaj 1/2 kilograma skute (ricota) in sneg 2 beljakov. Zvij in položi v namasleno pekačo. Peči 10-15 minut. Predno ponudiš, polij s 1/4 litra smetane, zavreje z dvema žlicama „dulce de leche“.

V Ljubljani so servirali sirove palačinke z vinsko peno (sambayon). V Bariločah Mira večkrat nadomesti sirov nadev z malinovo marmelado. Seveda ne sme manjkati smetana, zmešana z „dulce de leche“.

VOJNI SPOMINI

EMIL COF (3)

16. četi (100 do 120 domobrancev) je poveljeval poročnik Božo Berlot - oborožena z lahkim orožjem, precej brzostrelk (večinoma zaplenjenih v borbah s partizani); 28. četi (100 do 120 domobrancev) je poveljeval poročnik Stane Bitenc - oborožena podobno, le z manjšim številom brzostrelk; 71. četi (80 do 100 domobrancev) je poveljeval neki narednik (študent), katerega imena se ne spominjam in jo je pozneje prevzel poročnik Viktor Berlot, Božov brat - oborožena z lahkim orožjem. Težki četi (80 do 100 domobrancev in 20 do 25 tovornih živali - mul in konj) je poveljeval aktivni poročnik Ratko Šušteršič - oborožena z dvema težkima minometalcema (81 mm), dvema težkima mitraljezoma, več lahkim minometalci in lahkim pehotnim orožjem. Bataljon je štel skupno okoli 450 domobrancev. Točnih števil se po 60 letih, ko to pišem, ne spominjam. Pa tudi številke so se vedno spreminjale zaradi izgub (mrtvih, ranjenih) in novih prilecev.

Ker imam samo kratke zapiske v osebnem notesu, bom mogel podrobno poročati le za posamezne akcije večjega obsega, ki so mi ostale bolj v spominu. Z večjim ali manjšim delom bataljona smo bili skoro vsak dan ali noč v akcijah, v bližnje ali srednje oddaljene kraje, kjer smo zadali partizanom nekaj žrtev - ranjenih ali padlih

-, katere pa so ob umiku navadno odnesli s seboj. Številke so verjetno pretirane, ker so povzete po poročilih podrejenih, kjer so razne osebe vzele v račun istega padlega partizana, ki je slučajno obležal na bojišču. Tako nismo nikoli vedeli točnega rezultata. Mi navadno nismo imeli večjih izgub; kvečjemu kakega ranjenega, zelo redko pa mrtvega. Velikokrat so se partizani pravočasno umaknili, ker so jih o našem nastopu opozorili njihovi vohuni-terenci, katere so imeli v vseh vaseh.

PRVE AKCIJE

20. 09. 1944 popoldne sem prejel iz Ljubljane od Hauptmanna Schumacherja, zveznega oficirja za 3 udarne bataljone: št. 1. (Stiški), št. 3. (Šentviški) in št. 4. (Višnjegorski), povelje za daljšo akcijo, za katero bodo sledila dnevna povelja. Ob 20.30 je prvi udarni bataljon odšel na pohod - na postojanki je ostala za varnost 71. četa - in prišel

21. 09. ob 05. uri na Ig, kjer smo čez dan počivali. Ob 15. se je pričel dež. Ob 20. smo po dežju nadaljevali pohod preko lške vasi, Zgornjega lga do Ustja, kamor smo prispeli

22. 09. ob 05. uri. Z nami je bil tudi Hauptmann Kasper, bivši Rözenerjev adjutant. Nadaljevali smo pohod preko Vintgarja, Osredka in Krvave peči do Rašice, kjer

so nam obljubili dva dni počitka. Vsi premočeni smo se sušili pri ognjih, katere smo prižgali v požganih hišah. Skupaj smo hodili trideset ur v dveh dnevih. Vendar me je Schumacherjev kurir

23. 09. ob 0.30 uri zbudil s poveljem za nadaljevanje pohoda preko Temenice in Oble Gorice do Poljan, kjer bi se morali dobiti z njim; on naj bi prišel preko Primskovega, pa je prišel le do Oble Gorice, kjer nam je pustil povelje, naj se vrnemo v Stično. Na Poljanah smo v boju ubili pet partizanov, ki so deset minut pred nami prišli v vas. Preko Sevnice in Radohove vasi smo se vrnili v Stično. Hodili smo še 11 ur. Ves ta čas, razen omenjenih petih partizanov, nismo imeli stika s partizani.

24. 09. 1944: Obiskal sem opata stiškega samostana, dr. Avgušina Kostelca.

25. 09. 1944: Od 09. do 11. ure je bila konferenca za načrte akcij. Prišla je kolona s preskrbo. Vovkov (intendantov) avto se je na poti prevrnil.

26. 09. 1944: S tovornim avtomobilom so prišli delavci za dvig Vovkovega avta. Z istim vozom sem odšel na poveljstvo v Ljubljano. Poveljnika organizacijskega štaba podpolkovnika Krenerja sem dobil šele 27. 09. popoldne. Pri Haidrihu (ne spominjam se njegovega čina, ne funkcije), sem iskal mape in brzostrelko; prve v merilu 1:50.000 sem dobil šele 28. 09. pri Kartenstelle (skladišče map), zadnjo pa v skladišču orožja.

28. 09. 1944: Dobil sem sporočilo od zastopnika v bataljonu poročnika Bitenca,

da so se naši v spopadu s partizani pri Svetem Križu dobro obnesli; zaplenili so 8 strojníc in 3 mule.

29. 09. 1944: Vrnil sem se v Stično. Prišel je Hauptmann Schachhuber in povedal, da pride za stalno v ponedeljek. Imamo težave s stiškim županom - nihče noče prevzeti dolžnosti župana.

30. 09. 1944: Prišel je duhovnik dr. Kraljič.

01. 10. 1944: Maša in spovedovanje.

02. 10. 1944: 28. četa je bila v akciji do Svetega Križa od 0. h do 14. ure. Ni imela nobenega stika s partizani, ker so se ti pravočasno umaknili.

03. 10. 1944: 71. četa je bila na krajšem obhodu okolice. Ostali: počitek, urejevanje orožja, stanovanj, bunkerjev in žičnih ovir.

04. 10. 1944: Isto. Prišel je novi zvezni oficir Hauptmann Schachhuber, a samo za prvi udarni bataljon.

05. 10. 1944: 16. in 28. ter težka četa so odšle v akcijo proti Šumberku brez mene, ker sem moral s Schumacherjem v Šentvid na konferenco s 1. 3. in 4. bataljonom: načrti priprav za zimo.

06. 10. 1944: Podpolkovnika Peterlin in Vizjak iz Ognizacijskega štaba domobranstva sta prišla na obisk postojanke. Z najdenim stanjem sta bila zadovoljna.

07. 10. 1944: Na službo se je javil poročnik Viktor Berlot in prevzel poveljstvo nad 71. četo.

Nadaljevanje prihodnjč

NOVICE IZ SLOVENIJE

DIJAKI SO SE PRITOŽILI

Maturanti, ki z rezultati splošne mature niso bili zadovoljni oziroma so menili, da njihovo znanje ni bilo ustrezno ocenjeno, so imeli možnost zahtevati vpogled v izpitno dokumentacijo, na Republiško maturitetno komisijo pa so lahko vložili ugovor bodisi na način izračuna ocene bodisi na oceno. Zahtevo za vpogled v izpitno dokumentacijo je pri posameznem ali pri več predmetih vložilo 1246 kandidatov. Ugovor pa jih je doslej vložilo 600, od tega 20 na izračun izpitne ocene. Skupaj je bilo tako na maturitetne izpite spomladanskega roka vloženih 848 ugovorov, saj je posamezen maturant lahko ugovarjal ocenam pri več predmetih.

TABLICE BREZ GRBOV

Vstopanje Slovenije v Evropsko zvezo bo med drugim prineslo tudi spremembe pri registrskih tablicah na vozilih. Tako bo morala Slovenija vsebinsko registrskih tablic uskladiti z uredbo Sveta EZ o priznavanju razpoznavanja znaka države članice, kar naj bi uredili z novim zakonom o varnosti cestnega prometa - ta je še v pripravi. Zaradi predvidene ukinitve krajevne pristojnosti pri registraciji vozila bo vsebina registrskih tablic spremenjena tako, da nove tablice ne bodo vsebovale oznak registrskih območij in grbov občin, temveč le razpoznavni znak Slovenije (SLO) ter registrsko označbo in mesto, na katerega se bo predvidoma nalepila veljavna nalepka za tehnični pregled vozila.

KRALJEVA VRNITEV TUDI V SLOVENŠČINI

Pri založbi Mladinska knjiga je izšel tretji, dolgo pričakovani del Gospodarja prstanov - Kraljeva vrnitev slovitega avtorja J.R.R. Tolkiena. Tudi tretji del je prevedel Branko Gradišnik.

PO SVETU

BOMBA V HOTELU

Število žrtev nedavnega bombnega napada pred hotelom Marriott v indonezijski Džakarti je naraslo na 12, še najmanj 150 ljudi pa je bilo ranjenih. Domnevni samomorilski napadalec Asmar Latinsani, katerega glavo so po eksploziji našli med razbitinami hotela Marriott, je po poročanju indonezijske tiskovne agencije Antara obiskoval skrajno islamsko šolo na Javi.

VISOKE TEMPERATURE V EVROPI

Izjemno visoke temperature povzročajo pregrevanje skoraj vseh evropskih držav. Uničujoči gozdni požari tako še naprej divjajo v Italiji, Franciji, po krajšem zatišju so znova izbruhnili tudi na Portugalskem, kjer je število smrtnih žrtev medtem naraslo že na 15.

Bodisi zaradi požarov ali zaradi visokih tempera-

tur so se znatno zvišali primeri smrti. Letošnji smrtni davek zaradi vročine naj bi bil kar trikrat večji od običajnega v tem času. Največji francoski pogrebni zavod je sporočil, da je med 4. in 10. avgustom po vsej državi pokopal 867 mrtvih več kot v enakem obdobju lani, kar je 37-odstotni porast. Francoske oblasti govorijo o 3.000 smrti zaradi vročine. V severni Italiji pa je po navedbah državne televizije v zaradi vročine umrlo več kot 50 starejših in obolelih ljudi.

Za žrtve požarov po Evropi je v poletni rezidenci Castelgandolfo molil tudi papež Janez Pavel II. Dejal je, da gre za izjemno resne razmere, ki jih je povzročila dolgotrajna suša, a tudi človeška neodgovornost. Papež je obsodil vse požigalce ter pozval k molitvi za žrtve in seveda za osvežitve in dež.

SLOVENCİ IN ŠPORT

KDO GRE NA PRVENSTVO?

Šest slovenskih atletov in osem atletinj bo nastopilo na svetovnem prvenstvu, ki bo od 23. do 31. avgusta v Parizu. Upraven odbor Atletske zveze Slovenije je potrdil Matica Osovnikarja (100 m), Boštjana Buča (3000 m zapreke), Romana Kežarja (maraton), Rožleta Prezlja (višina), Primoža Kozmusa (kladivo) in Mirana Vodovnika (krogla) ter Čeplak (800, 1500 m), Ottey (100, 200 m, štafeta 4 X 100), Nose (štafeta 4 X 100 m), Langerholc (800 m), Javornik (10000 m), Bikar (štafeta 4 X 100 m), Žumer (štafeta 4 X 100 m) in Prokofjev (štafeta 4 X 100 m). Na SP v Parizu bodo v slovenskem strokovnem vodstvu trenerji Djordjevič, Kevo in Popetrov, zdravnik Stok in fizioterapevta Nafiz in Ogorevc, ekipo pa bo vodil Ambrožič.

KOLAJNE MLADINSKIH VESLAČEV

Slovenski veslači se iz mladinskega svetovnega prvenstva, ki je od srede potekalo na olimpijskem prizorišču v Atenah, vračajo z dvema odličjema. Ciril Bizjak in Grega Kavaš sta v dvojcu brez krmarja osvojila naslov mladinskih svetovnih prvakov, za drugo slovensko odličje pa je poskrbel dvojec s krmarjem v postavi Igor Černe, Luka Pristov in Anže Blažič, ki je v konkurenci štirih čolnov zaostal le za predstavniki Srbije in Črne gore.

SLOVENIJA MOJA DEŽELA

Nemški okupatorji

Nemci so okupacijo vzeli resno in odločno. Že prej so imeli vso Štajersko, pa tudi Gorenjsko prepreženo s svojimi špijoni, tako imenovano „peto kolono“. To so bili v glavnem Nemci, nacisti, ki so živeli na tam med vojnama, tako da so Nemci dobro poznali razmere in tudi ljudi.

Okupirano ozemlje - Gorenjsko in Štajersko - so takoj proti vsem mednarodnim pravilom vključili v nemški reich.

Kmalu po zasedbi je prišel Hitler v Maribor in je tam dal znano povelje: „Napravite mi deželo spet nemško!“

Res so okupatorji to storili. Že od prvega trenutka so začeli strahovati Slovence.

Načrt za iztrebljenje Slovencev so že imeli pripravljen od prej. Zbirali so odločne Slovence in njih družine in jih začeli izseljevati. Izselili so jih kakih 55.000, največ v Srbijo, pa tudi na Hrvaško, v Nemčijo in celo na Norveško. Nekaj pa jih je odšlo v italijansko Ljubljansko pokrajino. Tako so v teku let precej izpraznili npr. Krško dolino, kamor so potem naselili svoje Nemce iz Kočevja, da so jih umaknili pred Italijani. Kočevjarji so res prostovoljno zapustili svoje domačije na Kočevskem in odšli na Štajersko. Seveda pa so po vojski vse izgubili in so morali v svet. (Kočevsko so namreč prostovoljno zapustili in jih Slovenija ni več sprejela). Tako se je začela tragedija Kočevjarjev.

Konec avgusta je ukazal Himmler izseljevanje ustaviti, ker so doma rabili delovno silo. Poleg izselje-

vanja Slovencev so se spravili na slovenske duhovnike, saj so vedeli, da so oni stebler slovenske zavesti.

Večino duhovnikov so izgnali iz župnij in jih preselili predvsem na Hrvaško, kjer jim je zagrebški škof Štepinac dal zaščito. Pozneje so ustaši nekatere duhovnike zaprli v taborišča, ker jih je tudi nekaj umrlo.

Takoj po zasedbi so razpustili slovenska politična in kulturna društva, ustavili tisk in zaplenili imetje vseh kulturnih društev. Zapečatili so slovenske knjižnice in sežgali poltretji milijon slovenskih knjig. Vemo, da so na primer uničili vso natisneno naklado zadnjega zvezka Krekovih zbranih del, ki ga je v Celju pri Mohorjevi pripravil dr. Vinko Brumen. (Izdal jo je šele malo pred smrtjo s pomočjo krtačnih odtisov.)

Preganjali so poleg duhovnikov še politike, javne delavce, kulturnike, profesorje, učitelje, mladinske voditelje. Veliko so jih odpeljali v koncentracijska taborišča, kjer so mnogi pomrli. Ponemčenje so skušali doseči tudi preko šolstva, ki je bilo izključno nemško. S seboj so pripeljali 1500 nemških učiteljev in učiteljic, ki so vodili šole, vrte in mladinske organizacije.

Seveda je bilo vse poslovanje pod Nemci samo nemško. Tudi so klicali mlade kot nemške državljane k vojakom in jih pošiljali na rusko fronto. Seveda nemških glavarjev sta bila najprej Maribor in Bled. Pri preganjanju Slovencev so se posebno posluževali politične policije, gestapa.

PISALI SMO PRED 50 LETI

ROMANJE DRUŽABNE PRAVDE

V nedeljo 16. avgusta je imela Družabna pravda jubilejno srečanje v svetišču Marije Vedne Pomoči na Avda. Calchaquí. Peto sv. mašo je imel tamkajšnji župnik France Glavač, pridigo pa dr. Ignacij Lenček. Med mašo so peli člani slovenskega pevskega zbora iz San Martina pod vodstvom g. Pavšerja. Romarski shod po maši je vodil Pavle Masič, govorila pa sta g. Glavač in Maks Jan. Po skupnem kosilu je bil s cerkveno pobožnostjo shod zaključen.

LEP USPEH SLOVENSKE SMUČARJEV

Tekem Argentinske smučarske zveze se je udeležilo teka na 18 km 14 smučarjev. Slovenski smučarji so spet dosegli lepe uspehe. Prvi je prišel na cilj France Jerman, za njim kot drugi Flere, tretje mesto pa je dobil spet Slovenec Kukovica. Vrstni red je isti kot na tekmah Cluba Argentino de Ski iz Bariloče.

ESLOVENIA, MI TIERRA

La actividad editorial de Slomšek

Slomšek se ocupó del crecimiento cultural de los eslovenos. Compuso canciones, que fueron rápidamente adoptadas por el pueblo. Después del éxito que tuvieron sus textos escolares, empezó a pensar seriamente en la posibilidad de editar libros de carácter religioso.

En el año 1845 le pidió al gobierno que lo apoyara en su quehacer, pero no tuvo suerte. Como no le permitieron crear una sociedad editora, editaba él mismo los libros. En el año 1846 aparecieron sus "Drobtinice" (Migajas). Eran una especie de antología de cuentos, poemas, textos de biología y de pedagogía.

Como Slomšek no lograba el apoyo del gobierno, pensó en la creación de una sociedad editora que estuviera bajo el manto de la Iglesia. Su idea fue llevada a cabo con la ayuda de A. Einspieler y de A. Janežič. La sociedad editora (Društvo sv. Mohora) logró imprimir los primeros libros en 1852.

En 1894 la sociedad contaba con una imprenta propia. En 1891 contaba con 51.000 miembros, para los que se imprimían 312.000 ejemplares. Al finalizar el siglo llegaron a tener casi 100.000 miembros. Esto demuestra que casi todas las familias consumían los libros de esa sociedad. No solo los compraban, sino que los leían. Los estudiantes les leían en voz alta frecuentemente a los campesinos que no sabían leer.

Los miembros recibían todos los años aproximadamente cinco libros. Además del anuario, de las vidas de santos y de los devocionarios se editaban obras literarias: obras de Ivan Cankar, Meško, Jurčič, etc., gramáticas, libros de lecturas, antologías poéticas, libros de historia, de ciencias naturales, de agricultura, tecnología y relatos de viajes. Los cancioneros de Foerster y de Jakoba Aljaž también son obra de esta editorial.

La sociedad editora (Mohorjeva družba) fue prácticamente aniquilada en la primera guerra mundial.

OSEBNE NOVICE

Smrti. V nedeljo, 10. avgusta je umrla Ana Lipovec roj. Grbec (92). 15. avgusta je umrla v Berazateguiju Marjeta Šterbenc (56); v Ramos Mejía Marko Skvarča (64), v Gorici Vinko Levstik (78), in v Villa Adelini Marjan Golob (76). Naj počivajo v miru!

ŠTUDIJSKI DAN SKAS

Slovenski katoliški akademski starešine se zberejo enkrat letno na študijski dan. Letošnji je že četrti, odkar deluje SKAS v emigraciji. Sestre na Paternalu so dale ta dan na razpolago svoje prostore.

Najprej je bila maša, ki jo je opravil duhovni asistent Anton Orehar za umrlima članoma SKASA prelatom Odarjem in prof. Samso. Nato je pričel program podpredsednik dr. L. Eiletz.

Podani so bili štirje referati: Analiza vere, Vera in Cerkev, Vera v današnjem svetu in Izobraženec in vera, ki so jih imeli dr. Ignacij Lenček, dr. Franc Gnidovec, dr. Milan Komar in dr. Vinko Brumen. Po vsakem predavanju se je razvila živahna debata.

SPOMENICA EMIGRANTOV GENERALU EISENHOWERJU

Odbor za Srednjo in Vzhodno Evropo ter Srednje in Vzhodno Evropska Konferenca sta maja skupaj naslovili posebno poslanico generalu Eisenhowerju. Najprej so se zahvalili generalu, ker je dal od komunistov zaslužnjem narodom novo upanje in pozdravljajo njegove odločne izjave.

Spomenico so podpisali najbolj znani predstavniki narodov za železno zaveso, med njimi dr. Vladko Maček, Hrvat, b. podpreds. jugoslovanske vlade; dr. Milan Gvarilović, Srb. b. preds. jugoslovanske vlade; dr. Miha Krek, Slovenec, b. podpreds. jugoslovanske vlade.

Svobodna Slovenija št. 33; 20. avgusta 1953

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Valentín B. Debeljak / Proprietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Alojzij Rezelj / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar / debeljak@netizen.com.ar

Glavni urednik: Tine Debeljak ml. / Za Društvo ZS: Alojzij Rezelj / Sodelovali so še: Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Veronika Godec, Pavlina Dobovšek, Emil Cof, Mira Ecker. / Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina, Delo.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 70, pri pošiljanju po pošti pa \$ 95; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“.

Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta Nº 7211
R. Nac. de la Propiedad
Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM

Bungalos v Bariloche. - Bungalos ILIR-
SKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso
opremo, vse leto po odlični ceni.
Tel. 02944-441814. E-mail:
ilirska@bariloche.com.ar

Letske karte,
rezerva
hotelov,
najem avtomobilov in izleti po svetu
H. Yrigoyen 2742 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozd-
ravnik - Splošna odontologija -
Belgrano 123, 6. nadst. "4" - Ra-
mos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI

Dr. Vital Ašič, Odvetnik Paraná 830,
5. nadst. - Buenos Aires. Prijave na:
Tel./faks: 4798-5153. e-mail:
estudioasich@cpac.org.ar

DOBOVŠEK & asociados -
odvetniki. Zapuščinske zadeve.
Somellera 5507, (1439)
Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386.
E-mail: jdbovsek@perseus.com.ar

dr. Marjana Poznič - Odvetnica -
Uradna prevajalka za slovenski jezik
Laval 1290, pis. 402 - Tel.
4382-1148 - 15-4088-5844-
mpoznic@snet.com.ar

dr. Franc Knaps, dr. Bernard Knaps, dr.
Veronika Knaps - odvetniki - pone-
deljek, torek, petek od 16. do 20. - Tu-
cumán 1455 - 9. nadst. "E" - Capital -
Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.
dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Co-
rrientes 1250, 5º F, Capital. Torek in
četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 20. avgusta 2003

1 EURO 234,78 SIT
1 U\$S dolar 211,55 SIT

OBVESTILA

SOBOTA, 23. avgusta:

Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri
v Slovenski hiši.

Orientacijski tečaj za dijake 4. in 5. letnika srednjih
šol. Prvo srečanje v Slovenski hiši.

V Slovenskem domu v San Martinu ob 20.30 uri
razstava Ivana Bukovca, ter koncert moškega pevskega
zbor s Pristave, solista Luka Somoza Osterca in mešanega
zbor iz San Martina.

V Našem domu v San Justo članska večerja.

NEDELJA, 24. avgusta:

Mladinski dan v Carapachayu s celodnevni program-
om.

PETEK, 29. avgusta:

Občni zbor zadruge Sloga, ob 21. uri v prostorih
Slomškovega doma.

SOBOTA, 30. avgusta:

Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri
v Slovenski hiši.

NEDELJA, 31. avgusta:

V Rožmanovem domu slavje obletnice. Ob 11.30
maša, nato domače kosilo.

NEDELJA, 7. septembra:

Mladinski dan v Našem domu v San Justo.

38. Dan Zveze slovenskih mater in žena v Slovenski
hiši. Maša ob 9.30, nato skupni zajtrk.

Sv maša za Rupnika, Hacina in sodelavce; ob 9.30 v
Slovenski hiši.

SOBOTA, 13. septembra:

50. obletnica Prešernove šole na Pristavi v Castelarju.

ZA SMEH

„Zakaj je v februarju
prestopen dan?“

„Da tisti dan lahko na-
rediš brez kazni kakšen pre-
stop.“

Oglas: „Želim se po-

ročiti na bogato kmetijo.
Žena me ne moti.“

„Včeraj sem nekomu
vtaknil roko v žep, pa mi je,
baraba, ukradel uro z
roke.“

V Sloveniji še ni konca vročini

Že več kot en mesec je najvišja dnevna temperatura
dosegla nad 30° Celzija.

V Gorici pa so namerili že 55. dan višjo temperaturo.
Pričakujejo samo kake poletne nevihte, drugače se pa še
ne bo ohladilo. Ljudje iščejo oddiha na počitnicah ali na
morju, doma pa z vodo na vrtu. Ventilatorjev ni veliko, saj
se Slovenci — in drugod po Evropi — znajo braniti proti
mrazu, ne pa proti vročini.

Tako na primer v Hotelu Slon **** imajo hladilne
naprave samo v dveh tretjinah sob, v bližnjem City Hotelu
*** pa imajo samo ohlajena dva poslovna departamenta, v
drugih 100 sobah pa ne. Šele sedaj so začeli premišljevati,
da bi postavili hladilne naprave v vse sobe.

Banke so bile bolj previdne. Skoraj vse podružnice
Nove Ljubljanske banke so ohlajevane.

V bolnišnicah ni bilo večjih problemov, čeprav so
oddelki po večini slabo ohlajevani, hladilne naprave so le
v nekaterih oddelkih za težko bolne. Drugače si pomagajo
s sobnimi ventilatorji.

V Sloveniji pa nastajajo tudi požari. Največji je bil na

Komarči nad
Bohinjskim
jezerom, ki
so ga težko
ukrotili.

Opoldan
na
ljubljskih
ulicah

V nedeljo, 31. avgusta OBLETNICA V ROŽMANOVEM DOMU

ob 11.30 sv. maša, nato domače kosilo.
Lepo vabljeni!

Letošnji 38. Dan slovenskih mater in žena 7. septembra

izjemoma praznujemo le s sv. mašo ob 9.30 uri v
slovenski cerkvi Marije Pomagaj; nato skupni zajtrk.
Prosimo, pridružite se nam!

Huseinov denar potoval tudi prek Slovenije

Ameriški časnik Wash-
ington Times je objavil čla-
nek z naslovom Premožen
Sadam ima skrivališče po
celem svetu, v katerem pi-
še, da ima strmoglavljene
iraški voditelj Sadam Huse-
in po celem svetu skrite na
milijarde dolarjev. Članek
navaja, da naj bi jih imel
Husein naložene v švicar-
skih bankah ter v off-shore
podjetjih in bankah, med
drugim, v Liechtensteinu,
Panami in na Bahamih.
Članek kot eno izmed po-
staj na poti, prek katere naj
bi potoval Huseinov denar,
omenja tudi Slovenijo.

Denar naj bi na Bledu
spravili v kovčke in jih od
tam s tovornjaki prepeljali
v Zürich. Od tam naj bi
bankovce z ladjo poslali v
Libanon in Sirijo, od koder
naj bi nato izginili.

Slovenijo članek omen-
ja še v enem primeru. Tako
naj bi Huseinovi agenti v
Sloveniji od ruskih, nem-
ških in ameriških trgovcev z
orožjem kupili pošiljko
orožja. Tihotapsko blago
naj bi nato iz Kopra pod
pretvezo, da gre za žito,
poslali v Sirijo. Članek sicer
navaja, da je Koper hrvaško
pristanišče, saj naj bi bila
Slovenija celinska država.

Ali si se že odločil za poklic?

Če si še v dvomu, če nisi gotov izbire, če potrebuješ pomoči, te vabimo na

POKLICNI ORIENTACIJSKI TEČAJ

pod vodstvom lic. Metke Praprotnik Luna

Prvo srečanje bo v soboto, 23. avgusta ob 14. uri v Slovenski hiši

Ramón L. Falcón 4158, Capital Federal

Informacije in vpis v pisarni Zedinjene Slovenije,

osebno ali na tel. 4636-0841 od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Vabljeni vsi, ki obiskujete četrti ali peti letnik katerekoli gimnazije.

Mladinski odsek Zedinjene Slovenije

„OB TAKTU BARV“

bomo preživeli kulturni večer,

v soboto, 23. avgusta ob 20.30 v Slovenskem domu San Martin

• **slikarska razstava:** Ivan Bukovec „Akwareli iz Slovenije“

• **koncert:** moški pevski zbor (vodi Anka Savelli Gaser)

solist: Luka Somoza Osterc

slovenski pevski zbor San Martin (vodi Lučka Marinček Kastelic).

13. mednarodni slavistični kongres

Ljubljana je med 15. in
21. avgustom gostila 13.
mednarodni slavistični
kongres, najvišji znanstveni
forum slavistov. Srečanje,
ki se ga namerava udeležiti
600 slavistov iz 36. držav,
bo letos prvič potekalo v
Sloveniji. Organizira ga
Slovenski slavistični komite
kot organ Slovenskega sla-
vističnega društva skupaj z
Mednarodnim slavističnim
komitejem, najvišjim tele-
som Mednarodnega zdru-
ženja slavistov, ob podpori
ZRC SAZU in Filozofske fa-
kultete.

Kot je na novinarski
konferenci pojasnila pred-
sednica Mednarodnega sla-
vističnega komiteja dr.
Alenka Šivic Dular, je bil
prvi kongres organiziran že
leta 1929, vendar pa je v
času druge svetovne vojne

in nekaj let po njej prišlo
do prekinitve kongresne
dejavnosti. Nadaljeval se je
leta 1958 s kongresom v
Moskvi. Mednarodni sla-
vistični kongres je največja
prireditve na področju sla-
vističnih znanosti in disci-
plin.

Kongres se prireja vsa-
kih pet let.

Kot posebni literarno
zgodovinski temi sta pred-
videni Adam Mickiewicz,
Aleksander Puškin in Fran-
ce Prešeren v slovanskem
in evropskem kontekstu ter
Problematika umetnostnega
ustvarjanja v izseljenstvu.

Prešerna so v eno od
literarnozgodovinskih tem
ob Mickiewiczu in Puškinu
vključili zaradi „njegove
veličine, ki je hkrati veliči-
na slovenske kulture, zrasle
iz ljudstva, ki je bila v

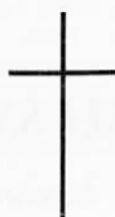
DAROVALI SO

Zveza Slovenskih mater

in žena se lepo zahvaljuje
dobrotnikom, ki so darovali
v dobrodelni sklad: Pavlin-
ka Lenarčič v spomin ge.
Lize Mihelič 50.- pesov; v
spomin Boštjana Kocmurja
so svakinje darovale 300.-
pesov; v spomin dragim raj-
nim, N.N. 100.- pesov;
N.N., Capital 100 dolarjev;
Bernarda Fink Inzko 500
dolarjev; ga. Polonca Ma-
kek 66.- pesov. **Vsem Bog
povrni!**

Za dobrodelni sklad
odseka Slomškov dom Zve-
ze slovenskih mater in žena
je N.N. daroval 250 pesov.
Hvala in Bog plačaj!

začetku demokratična in ki
je prinašala nove ideje, tudi
politične, ter je imela po-
membno vlogo tudi pri slo-
venski osamosvojitvi.“

„In slišal sem glas iz nebes, ki je govoril:
„Zapiši: blagor mrtvim, ki bodo poslej umrli v Gospodu.
Dā, govori Duh, spočijejo naj se od Tvojega truda,
zakaj njih dela gredo z njimi.“ (Raz. 14. 13).

Ana Lipovec roj. Grbec

Zaspala v Gospodu 10.8.2003 v 92 letu.

Zahvalimo se za somaševanje duhovnikom salezijancem in Janezu Cerarju in
vsem, ki so jo spremljali v bolezni in na zadnji poti na pokopališče v Lomas de
Zamora.

Žalujoči: hčerka **Ana**, Kati Nabergoj z družino, Olga Sintič
z družino, Franci z Majdo, Ambrozij
ter ostalo sorodstvo.

Loški Potok, Nova vas, Bloke, Trebnje, Ljubljana, Miramar, Buenos Aires

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 89. letu zapustila
ljubljena žena, ljuba mamica, stara mama, prababica in teta

ANA KOMOTAR rojena DOMBOŠ

Pogreb je bil v četrtek, 17. julija 2003, ob 14. uri na Vrhniki.

Žalujoči: mož **Anton**,
hčerka **Katrina**,
sinova **Tony** in **Radko**
in drugo sorodstvo

Stuttgart, New York, Zürich